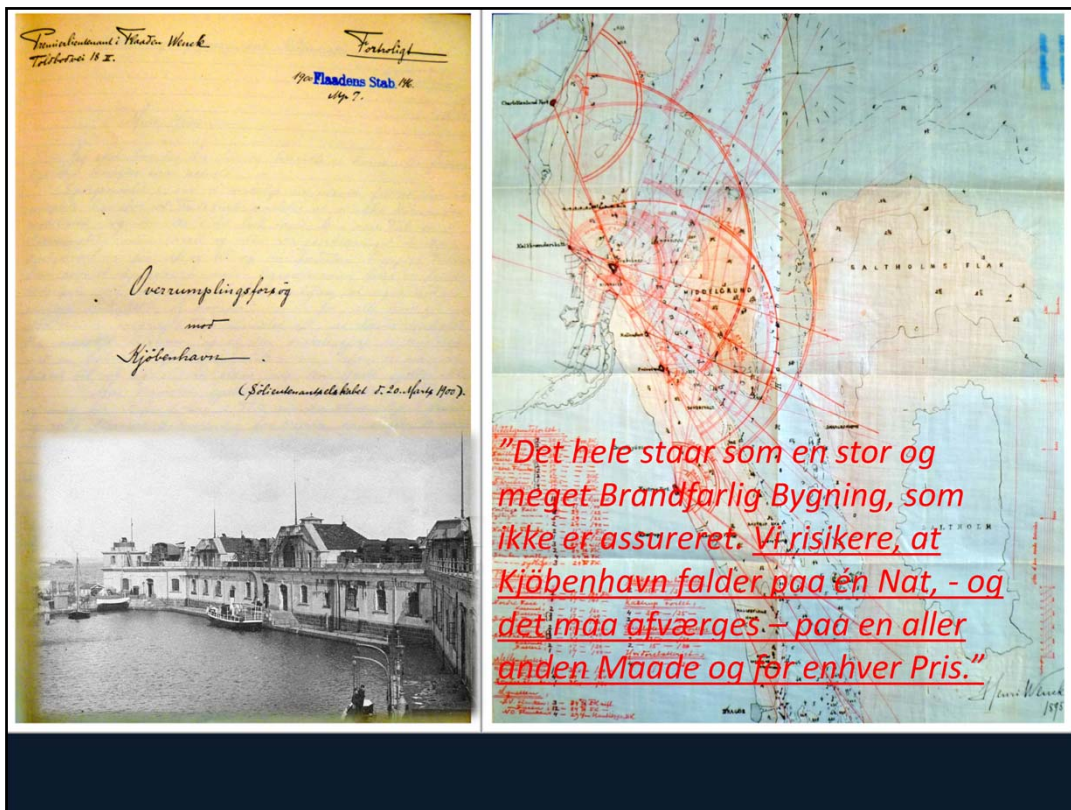

Denne lille historie drejer sig i alt væsentligt om tre søofficerer:

- Kommandør Thomas Vilhelm Garde: Chef for Flådens lille Stab i Marineministeriet, polarforsker, (født 1859 og således 53 år gammel i 1912), og hans to afdelingschefer:
- Kaptajn Victor Lorenz Lorck (født 1871, 41 år gammel) og
- Kaptajn Henri Lucien Erik Wenck (født 1872, 40 år gammel).

Lad os først se på den yngste, Wenck, der i de første tredive år af det tyvende århundrede fik stadig stigende indflydelse på sit værn pga. kombinationen af intellekt og en gentlemans karakter.

I marts 1900 holdt han, da en 29-årig premierløjtnant, et foredrag i Søløjtnantselskabet om et af dansk forsvars helt afgørende og vanskeligste problemer: Sårbarheden overfor et kupangreb mod hovedstaden med regeringen og begge værnenes centrale kommando- og logistiske myndigheder.

Det var et spørgsmål, som hærens dominerende intellektuelle, oberst Arnold Kühnel, som jeg omtalte tidligere i dag, to år tidligere havde behandlet i et omfattende notat. Kühnel havde konkluderet, at svaret måtte være indkaldelsen af en sikringsstyrke meget tidligt i en krise. Dette var logisk, fordi sårbarheden var affødt af, at man havde en militslignende mobiliserings hær uden fredsstyrke. Wencks foredrag her i foråret 1900 behandlede imidlertid perioden før en sådan sikringsstyrke – eller mobiliserede enheder – kunne være klar. Rammen var, jeg citerer:

"Der vil ... kun blive regnet med, at en Overrumpling forsøges i Fredstid og før nogen som helst Art Mobilisering er paabegyndt, da disse Forhold repræsenterer det for os ugunstige Tilfælde, og da tillige en Discussion af Forholdene under en paabegyndt Mobilisering – enten en fuldstændig eller en partiel – fører saa vidt, idet Overrumplingen jo kan tænkes at komme paa saamange af dennes Stadier..."

Formålet med kupangrebet ville være at tvinge Danmark ind i en alliance mod stormagtsmodstanderen. Kun Tyskland kunne gennemføre angrebet, nemlig fra Kiel. Wenck analyserede, om Tyskland kunne opnå sit formål med en kun beskeden kraftudfoldelse.

Et overraskende angreb på Fæstningens landfront ville ske via den korteste transportvej, dvs. i Korsør (det svarede til den plan, den tyske generalstab udarbejdede fem år senere). En sådan landsætning kunne kun imødegås ved selvstændig – på forhånd forberedt – optræden af DSB-ansatte. Dette ville give tid og rum til en lokal mobilisering på Sjælland. Ingen danske soldater kunne regne med at komme over fra Fyn og Jylland.

Angrebet på Søfronten kunne enten ske ved en lille kuplandsætning i eller tæt ved byen, ved et angreb på forter og batterier eller som en kombination, jeg citerer: *"At man i Tyskland nöje veed Beskeed om Fæstningstroppernes (Garnisonens) Styrke og ret indgaaende ogsaa om deres Fordeling, kan vistnok betragtes som aldeles afgjort, da alle og enhver kan skaffe sig det at vide."* ... 3 Hovedtilfælde – eller Angrebsmaader:

Foredraget opregnede følgende undermuligheder:

- *"... En fjendtlig Flaadeafdeling løber ind paa Inderrheden uden mindste fjendtlige Demonstrationer og indsender Ultimatum om Overgivelse (eller snarere Alliance) indenfor faa Timers Frist med Tilföielse af, at enhver Art Mobilisering betragtes som casus belli. ..."* (Wenck: ulempe at overgivelse ikke er sikker og de indre forter kan yde modstand)
- *"... Angreb uden Varsel. – Fjenden udförer et enkelt eller combineret Angreb paa Søfronten ..."* (Wenck: ulempe at fortvivlet modstand ikke kan udelukkes fra indre forter)
- *"...Angreb uden Varsel og gjennemfört ... nærmest i Form af Landgang i Frihavnen og ufortövet Besättelse af Regjeringsbygningerne, Garnisonens Kaserne og Arsenalerne. Resultat: At Modstand er da brudt med det samme idet Kjöbenhavn er taget. Og idet Landet falder med Hovedstaden. – Da alle Depoter findes i Kjöbenhavn, kan Modstand udefra ikke tænkes. Mangler: - ved denne Angrebsmaade findes vist ikke. – Jeg kan i alt fald ikke tænke mig dem, den er saa rationel som vel muligt. Noget andet er det, at den af andre grunde maaske – kun maaske – er mindre sandsynlig, end man skulde tro, idet Fjenden muligen ikke troer paa, at Forholdene skulde være saa mislige – for ikke at sige noget værre – som de factisk og ubestrideligt ere og derfor vælger en af de andre Fremgangsmaader. – Man veed jo i Tyskland, at vi med meget kort Varsel kunne spærre et Løb med nogle Miner, og det kunde tænkes, at vi i al Hemmelighed havde mobiliseret nogle Torpedobaade. Fjenden kan i alt fald aldrig være ganske sikker herfor, men paa den anden Side veed man jo, at Tyskerne ikke pleie at være bange for, at der skal gaa noget i Löbet, naar der staar et virkeligt Resultat bagved ..."*

Wenck kom derefter med forslag til forsvarsforanstaltninger, både de ideelle og nogle mere realistiske. I de sidste var beredskab på Middelgrundfortet er et centralt element.

Her skulle om vinteren samles hele den rådige styrke i Søbefæstningen (ca. 200 mand), der inddeltes i tre vagthold i stadigt beredskab ved skytset, og der skulle altid – som på et skib - være officerer som aktive ledere af vagtholdet. Den unge Wenck sluttede foredraget med: ... (mus)... Jf. Hans Christian Bjerg, der administrerer Søløjtnantselskabets arkiv, fremprovokerede foredraget ingen debat. Meget naturligt. Der var ikke meget at sige til den lille dreng, der åbenbarede det indlysende, at kejseren var nøgen.

Risikoen for et kupangreb vedblev at være et centralt punkt for Wenck senere, da han i årene op til 1. Verdenskrig var blevet afdelingschef i Flådens Stab. I årene 1910-13 forsøgte denne stab sammen med hærens generalstab at blive enige om truslen og foranstaltninger til at imødegå denne. Marinens repræsentant var Wenck, hærens var chefen for Generalstaben Fæstningskontor, kaptajn I. Holten.

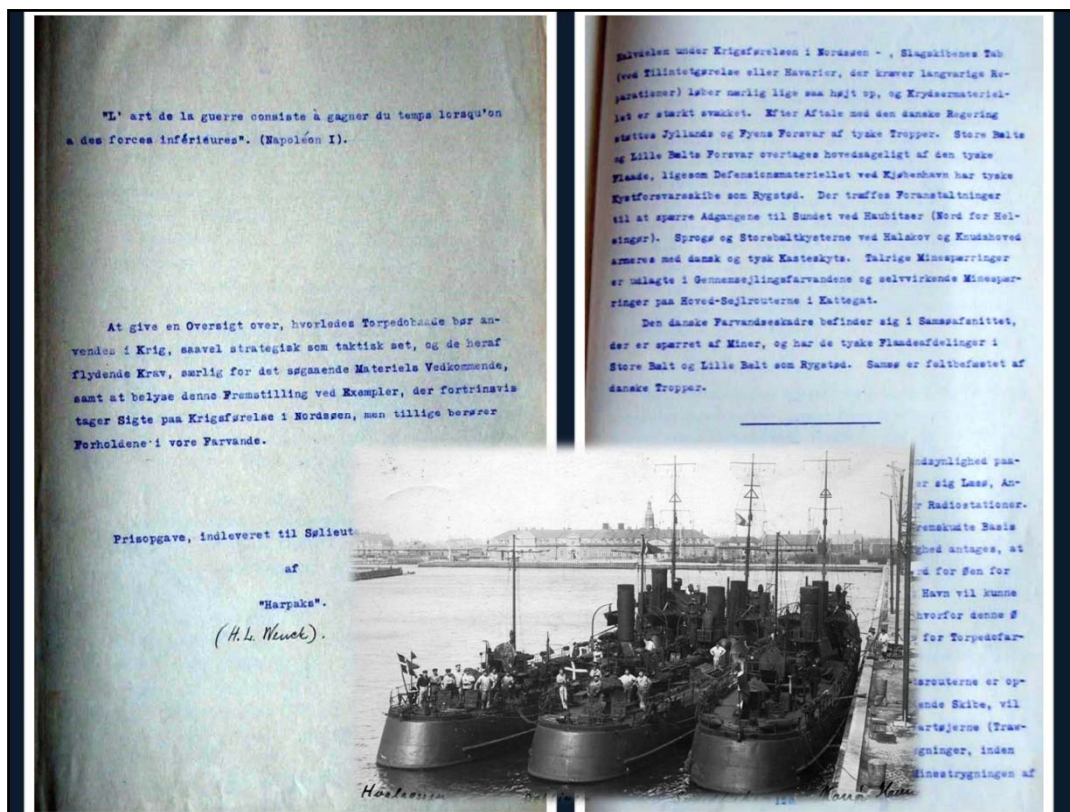
Truslen blev de to kaptajner i begyndelsen af 1913 enige om var, at (citater):

"Et Overfald mod København fra Søsiden kan tænkes ført paa 2 Maader:

Ved pludselig Tilstedekomst i Sundet af en fjendtligsindet Eskadre, der enten forsøger en Overtagelse af Søbefæstningens Værker ved Baadeangreb muligvis i Forbindelse med Beskydning, eller som ved Beskydning af Værkerne og ved Bombardement af selve Byen søger at blive Herre over København. (Marginnotat i Flådens Stab, sandsynligvis fra Garde: det skal der da Tropper til)

Ved Landsætning af mindre Tropestyrker i selv Havnen eller i Byens umiddelbare Nærhed..."

Derimod kunne de to kaptajner ikke blive enige om formuleringen af de nødvendige beredskabsforanstaltninger. Wenck betragtede det fortsat som indlysende og afgørende, at forterne skulle have et officersledet trevagtsskift som på et krigsskib, medens hæren ikke betragtede det som rimeligt at belaste det begrænsede officerspersonel med en sådan tjenestebyrde, som man sandsynligvis opfattede som for stor, fordi belastningen for et fort i sagens natur potentielt i modsætning på et skib er uden tidsbegrænsning.

Vi fortsætter med Wenck: I 1910 besvarede han anonymt Søløjtnantsselskabets prisopgave, der skulle give idéer om den taktiske og operative anvendelse af de ni nye store torpedobåde, der var under bygning i forbindelse med gennemførelsen af 1909-ordningen.

Hovedparten af hans besvarelse analyserede taktiske og tekniske forhold, men herefter behandlede han de britiske og tyske flåders sandsynlige optræden i Nordsøen i en krig mellem dem. Til slut skitserede Wenck i besvarelsens fortrolige del, hvorledes den danske flåde - og herunder ikke mindst de nye torpedobåde og undervandsbådene - kunne anvendes, når den britiske flåde efter at have vundet et større slag i Nordsøen forsøgte at sende en flådestyrke ind i Østersøen.

For Wenck var det som for den Kommanderende Admiral, Otto Kofoed-Hansen, indlysende, at Danmark i den situation nødvendigvis måtte optræde som Tysklands allierede. Wenck forudsatte, at medens tyske styrker sikrede de danske landsdele, Stræderne og det sydlige Kattegat, ville den danske flåde med de nye enheder optræde som en fremskudt styrke, der angreb de britiske slagskibe i Skagerrak og det nordlige Kattegat, hvorefter de søgte til nordjyske eller evt. norske fjorde.

Søløjtnantsselskabets bedømmelseskommission, der var sammensat af de noget ældre søofficerer Bauditz, Clausen, Amdrup, Scheel og Trap, var særdeles tilfreds med den fyldestgørende besvarelse og anbefalede, at Marineministeriet honorerede den. Dette accepterede ministeriets "Flådens Stab"s chef, kommandør Garde, men han var dog uenig med Wenck og bedømmelseskommissionen på et punkt (jeg citerer):

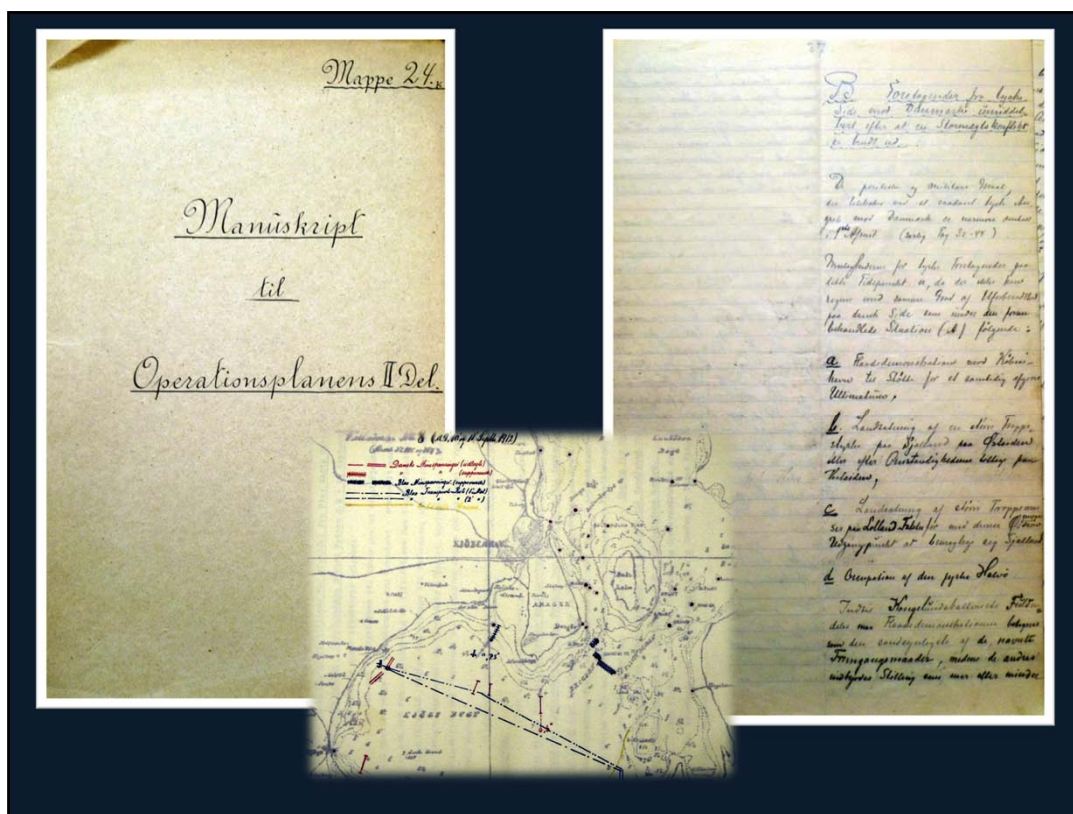
”Staben kan dog ikke dele Forfatterens Syn paa det strategiske Maal for Danmarks Flaade under en Konflikt med Vestmagter. Forfatteren angiver som Maalet for Torpedobaadenes Bestræbelser: at tilintetgøre den fjendtlige Hovedstyrke. Ganske vist anføres i denne Sammenhæng, at der under Rekognosceringen efter Hovedstyrken kan forefalde Sammenstød med fjendtlige Forpostmateriel, og denne Eventualitet diskuteres med samme Grundighed, som udmærker hele Afhandlingen; men Kampen med Forposterne bør efter Forfatterens Mening føres saaledes, at disse saa hurtigt som muligt rystes af, for at Rekognosceringen efter Hovedstyrken kan fortsættes.

Staben maa herimod gøre gældende, at der ikke i en overskuelig Fremtid vil kunne raades over saa mange Torpedobaade, at man tør anbefale et Foretagende, der – som nævnt af Forfatteren – medfører at Torpedobaadene, efter at have anvendt Natten til Rekognoscering efter og eventuelt Angreb paa Hovedstyrken i Kattegat eller Skagerak, om Dagen holder Søen eller eventuelt søger Læ og Skjul paa et ubeskyttet Tilflugtssted, være sig en østjysk Fjord eller neutralt (svensk eller norsk) Territorium. Ved en saadan Fremgangsmaade er Chancerne for total Ødelæggelse af egne Baade, efter Stabens Mening, saa store, at de ikke opvejer Chancen for at tilføje Fjendens Hovedstyrke Skade.

Derimod vil en vedholdende aktiv Optræden mod Fjendens Forpost – Materiel, som ikke skal søges saa fjærnt, og over for hvilket man lettere kan ”sikre sig, før man angriber”, bedre kunne indgaa som Led i den henholdende og opslidende Kamp, som den danske fleet-in-being i nævnte Tilfælde maa føre for at tilvejebringe indirekte Dækning af Territoriet.”

Med begrebet ”fleet-in-being” understregede Garde, at man skal skulle bevare kampkraften for at kunne få indflydelse på fjendens fremtidige dispositioner.

Både Wenck og Garde markerede med kun uvæsentlige nuanceforskelle enighed med Kofoed-Hansens strategiske opfattelse, at den danske flådes primære berettigelse var inden for ”Tyskerkursens” logik.

Lad os herefter skifte til Lorck, den anden af de to yngre søofficerer. Ud over etablering af den nye del af kampflåden med større, moderne torpedobåde og det nye undervandsbådsvåben, bestod gennemførelsen af forsvarsordningen i begge de to værn centrale stabe - under den fra 1911 stadig mere spændte internationale situation - af operative studier og konkret planlægning af indsatsen i forsvar og neutralitetshævdelse. Her fik Lorck i et arbejde direkte under Garde en central rolle, som han gennem sin uddannelse var særdeles godt forberedt til. Efter øvelserne og krigsspillene i 1910 og 1911 i Hærens Generalstab og Flådens Stab analyserede, formulerede og genformulerede den lille gruppe flådestabsofficerer i årene 1912 og 1913 grundlaget for deres værn praktiske forberedelser og operative indsats under den truende konflikt mellem Tyskland og England.

Lorck gik systematisk til værks, idet han – sandsynligvis i foråret 1912 - adskilte truslen og de afledte opgaver i de faser, som en konflikt kunne forventes at gennemløbe (citater):

- Først ”...Foretagender fra tysk Side mod Danmark forud for Udbruddet af en Krig mellem Vestmagterne og Tyskland.”
- For det andet ”... Foretagender fra tysk Side mod Danmark umiddelbart efter Krigens Udbrud.”
- For det tredje ”...Vestmagternes indledende Forsøg på at lukke Nordsøen, kontrollere og regulere Benyttelsen af dette Hav, med heraf følgende Neutralitetsvanskeligheder ved Island, Færøerne og i Anledning af Overgreb overfor den neutrale danske

Skibsfart."

- For det fjerde "... *Observationsblokaden i Elbbugten, Skageraksblokaden og dennes eventuelle Fremrykning til Kattegats nordlige Del. Neutralitetsvanskeligheder ved Esbjerg (event. Thyborøn), ved Skagen, Frederikshavn og Læsø.*"
- For det femte: "... *Sammenstød mellem Vestmagternes og Tysklands Flaadeafdelinger i Kattegat og nordfor Gennemsejlingsfarvandene.*"
- For det sjette: "... *Udvidelsen af Kattegatsblokaden til Kattegats sydlige Del i Gennemsejlingsfarvandenens nordlige Tilgange. Bemægtigelse af Kattegatsøerne og Samsø.*"
- For det syvende: "... *Føretagender fra tysk Side mod Danmark – hvis D(anmark) ikke endnu skulde være tvunget over paa tysk Side og ikke anses for stærk nok eller paalidelig nok til at udelukke Vestmagternes Forsøg paa at benytte dansk Territorium til Støtte for deres Operationer mod Østersøen.*"
- For det ottende: "... *Vestmagternes Forberedelser til Landgangsforetagender mod den sjællandske Øgruppe eller i Jyllands nordlige Del eventuelt Flaadeangreb mod København.*"
- Og endeligt: "... *Vestmagternes Landsætning af Tropper paa Sjælland og i Jylland.*"

I denne opstilling havde Lorck kombineret Kofoed-Hansens syn på Danmarks strategiske situation og deraf affødte prioritering af en indsats af flåden i tysk interesse (dog her ikke frivilligt) med hærens opfattelse af risikoen for en tysk angreb før eller lige efter krigsudbruddet.

Planpapiret noterede, at selv om 1909 ordningen ikke "helt" levede op til de nødvendige styrkemål måtte "Forsvarets (indført af Garde: *naturlige og*) sandsynlige Opgaver dog (indført af Garde: *nærmest*) være dem, der foran er betegnet ved: "I egen og Østersømagternes Interesse at dække eventuelt forsvare Territoriet mod Overgreb fra Vestmagternes Side. Flåden ville derfor primært skulle løse opgaver knyttet til Vestmagternes blokade og fasebeskrevne fremrykning til mulighederne af en landsætning i Danmark, men "Den større eller mindre Sandsynlighed for, at Flaaden skal faa Opgaver af denne Art er afhængig af mange forskellige Forhold...:

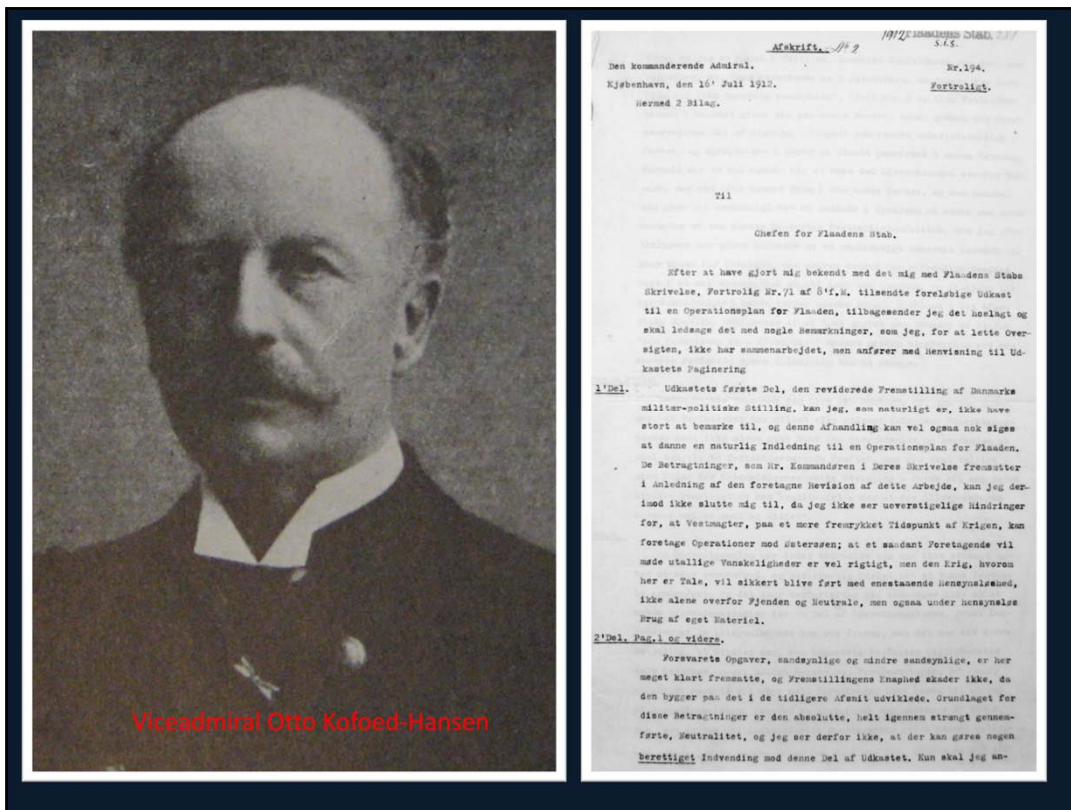
- *Den danske Regerings Holdning overfor Tyskland i den forud for Krigen liggende Periode;*
- *Muligheden for at Folkestemningen i Danmark kunde fremkalde et Regeringsskifte i antitysk Retning, eventuelt et Statskup.*
- *Den Opfattelse, der kommer til Orde i den danske Hær og det danske Søværn.*

Som Forholdene er i Øjeblikket, er Angreb fra tysk Side vel ikke egentlig sandsynlig, men som udelukket kan det ikke betegnes, hvorfor det vil være nødvendigt i en Operationsplan ogsaa at tage de herunder hørende Spørgsmaal op ... om Flaadens Anvendelse under følgende Situationer:

- *Foretagender fra tysk Side mod D(anmark) forud for Udbruddet af en Krig mellem Vestmagterne og Tyskland.*
- *Foretagender fra tysk Side mod Danmark kort efter Krigens Udbrud.*
- *Foretagender af lignende Art paa et senere Tidspunkt i Krigens Løb; efter at Forudgaaende Begivenheder giver Tyskland Anledning til at befrygte Vestmagtoperationer mod Østersøen. ...”.*
 - *Flaadeaktion mod København*
 - *Landsætning af en stor Troppstyrke paa Sjælland paa Vestsiden eventuelt tillige paa Østsiden.*
 - *Landsætning af en større Troppemasse paa Lolland-Falster for med denne Øgruppe som Udgangspunkt at bemægtige sig Sjælland. Occupation af Jylland og den fyenske Øgruppe eventuelt Bornholm.”*

Alle muligheder for vestmagts- henholdsvis tyske operationer under krigens faser blev systematisk analyseret i detaljer for at identificere konkrete forberedelsesbehov. Planen indeholdt bl.a. en omfattende analyse af deployeringsbehovet til Storebælt og Smålandsfarvandet. I Jyllands forsvar var flådens opgaver knyttet til Limfjorden. Det var muligt i alle de skitserede situationer at klarlægge og beskrive hvilke konkrete, praktiske forberedelser, der måtte gennemføres af flåden, og hvordan flåden i denne situation skulle anvende sine styrker, herunder ikke mindst undervandsbådene, der på dette tidspunkt var under indfasning.

Det skal bemærkes, at alle de opregnede muligheder kan genfindes i den britiske og tyske planlægning mod Danmark før og under krigen.

Viceadmiral Otto Koføed-Hansen

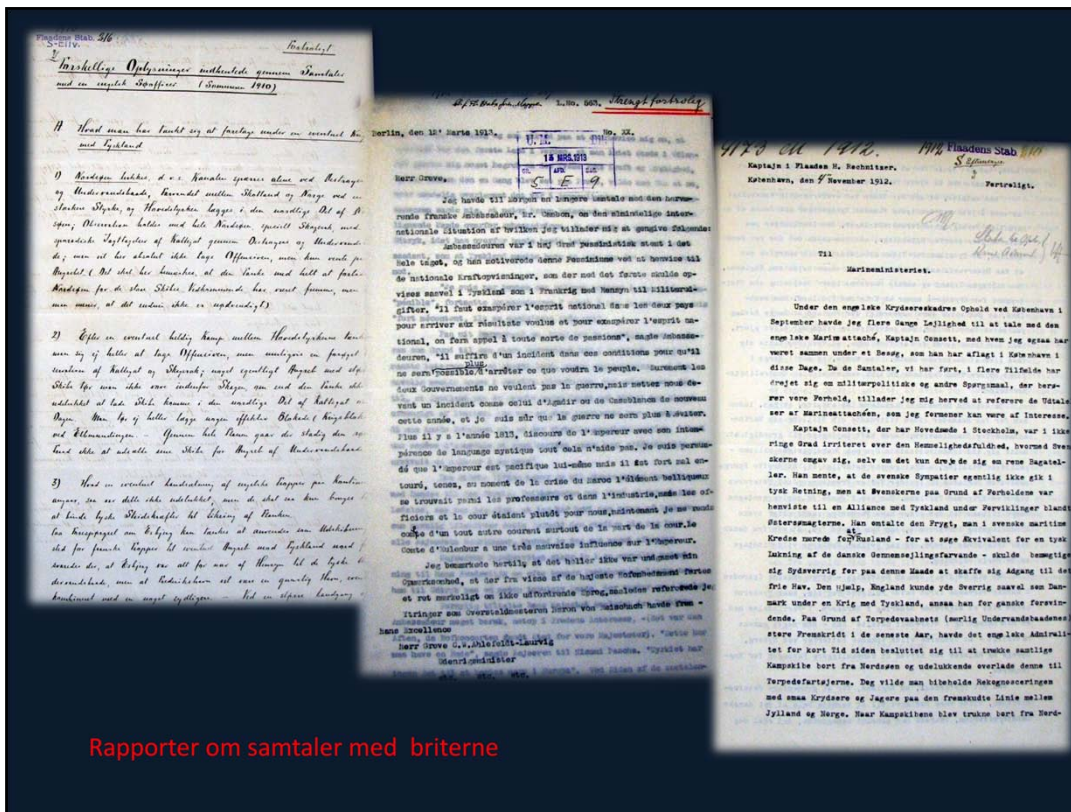
Man kan se på operationsplanen, at der var tale om en hovedforfatter og en foresat kommentator. Karakteren af analyse og fuldstændige kendskab til og indarbejdelse af Generalstabens operationsplaner (herunder for Jylland), argumentation og planlægningsmetodik med opstilling af forudsætninger gør det (sammen med hans samtidige korrespondance med hærens stabe) som allerede nævnt afgørende sandsynligt, at hovedforfatteren er Lorck og at kommentaren er skrevet af stabschefen Garde.

Det kan også forklare, hvorfor den kommanderende admiral, Koføed-Hansen, tog så klart afstand fra planens form. Planen skulle efter viceadmiralens opfattelse ikke indeholde andet end det sikre, ikke "Planstudier". Dette på trods af, at så at sige alle dele af disse studier havde direkte betydning for flådens forberedelser og øvelser, og i øvrigt kom danne grundlag for den velgennemtænkte optræden, der kom til at præge værnets indsats i Sikringsstyrkeperioden.

Kofoed-Hansen syntes aldrig fuldt tilfreds med Lorck og blev heller aldrig fornøjet med Garde. De to officerer sendtes 5. august 1914 af sted til Storebælt som henholdsvis chef og stabschef for 2. Eskadre, der blev etableret af ca. halvdelen af flådens kampenheder som reaktion på hvad man opfattede som et tysk krav om at spærre farvandet. Lorck blev aldrig admiral, men sendtes til England efter krigen som Marineattaché og blev efterfølgende Farvandsdirektør. Kun den unge Wenck, der klart havde demonstreret ren "Kofoed-Hansensk" strategisk tænkning i sin prisopgave, fik lov til at blive, idet den unge kaptajn afløste Garde som "midlertidig" stabschef.

Viceadmiralens kritiske opfattelse af Lorck har sandsynligvis været påvirket af, at den yngre søofficer ikke alene var uddannet på Hærens Generalstabskursus nogle år tidligere, men at dette var sket på et kursus, der foregik under ledelse af Arnold Kühnel, Kofoed-Hansens/Flådens hovedmodstander i Forsvarskommissionen af 1902.

Rapporter om samtaler med briterne

Der var en god grund til, at Flådens Stab i 1912-13 kunne være så velorienteret om tysk og britisk syn på Danmark i en krig mellem dem. Man blev i årene lige op til krigen på forskellig måde givet adgang til de to stormagters strategiske opfattelser. Således kunne Flådens Stab bl.a. bygge på et referat fra den danske udenrigsminister, der i en rapport refererede fra et åbenhjertigt møde i slutningen af februar 1913 med den dansktalende tyske Generalstabschef, Helmuth von Moltke. Mødet fandt sted i marginen af Kongens officielle besøg i Berlin. Moltke ventede, at en krigs udvikling ville bringe Danmark ind, men Tyskland ville ikke tage det første skridt. Dette erklærede vice-admiral Kofoed-Hansen en uge senere sin tilfredshed med over for Garde: det afspejlede jo også admiralens egen opfattelse af situationen. Han var dog samtidig bange for, at almindeligt kendskab til Moltkes holdning ville skade forsvarsbudgettet.

En velorienteret britisk søofficer orienterede i begyndelsen af 1910 under et møde med Flådens Stab om status i Admiralitetets strategiske overvejelser. To år senere fik kontakten med briterne karakter af en formel orientering i et møde med bl.a. den snart afgående britiske marineattaché. I november 1912 orienterede den nye marineattaché til de nordiske lande, kommandør Montague Consett, kaptajn Hjalmar Rechner (da fra det danske Marineministerium), helt frit om, hvordan Royal Navy's strategi i en krig med Tyskland var tilrettelagt. Ikke mindst den nye attaché var under samtalerne ekstremt åben over for danskerne vedrørende den sidste tænkning i Admiralitetet. Consett røbede således, at man i kontrollen med Nordsøen i stigende grad ville satse på undervandsbåde snarere end (dette afvistes af Kofoed-Hansen som en misforståelse hos Rechner).

Garde stolede så meget på briternes oplysninger, at han anvendte dem under formuleringen af direktivet for inspektionsskibet Islands Falk, der skulle sendes til Island i sidste del af Balkan-krisen i vinteren 1913. Han konstaterede i selv direktivet, at:

”For det Tilfælde at der under Inspektionsskibets forestaaende Togt skulde opstaa europæiske Forviklinger, der kunne fremkalde Neutralitetsvanskeligheder paa islandsk Søterritorium, tilstilles Hr. Kaptajnen til Oplysning om disses sandsynlige Karakter Uddrag af nogle fortrolige Overvejelser, der er foretaget ved Flaadens Stab. Efter Togtets Afslutning bedes Bilaget tilbagesendt Fl.St.”

Bilaget til direktivet klargjorde, ved at hente teksten direkte var operationsplanens fasebeskrivelse, at Vestmagterne indledende ville forsøge på at lukke Nordsøen, kontrollere og regulere benyttelsen af dette hav med deraf følgende Neutralitetsvanskeligheder ved Island og Færøerne og i Anledning af Overgreb overfor den neutrale danske Skibsfart:

De Maal, der fra engelsk Side tilstræbes ved en Lukning af Nordsøen, er først og fremmest at sikre Ørigets Forbindelseslinier mod Angreb fra Modstanderens Side. ... Medens Tyskland har god Udsigt til i hvert Tilfælde i Krigens Begyndelse at behæfte Trafikken paa de engelske Nordsøhavne med en saadan Risiko, at denne i høj Grad formindskes eller endog for kortere eller længere Tid praktisk talt ophører – og hertil vil Frygten for tyske Undervandsbaade sikkert være medvirkende, - saa er Vanskeligheden

ved at udrette noget virkeligt mod Tilførselslinierne paa Vestkysten af England langt større. En Optræden af tyske Krydsere eller Hjælpekrydsere i den NØlige Del af Atlanterhavet vil være ganske afhængig af, om det er muligt at faa Kulbeholdningerne fornyede. Af stor Betydning er det tillige, om dette kan foregaa paa isoleret beliggende Steder, for at Skibenes Opholdssted kan holdes Skjult længst muligt, og derved faar Øer tilhørende neutrale Magter og som ligger i det nordlige Atlanterhav en særlig Betydning; her vil der – eventuelt efter en forudgaaende Afbrydelse af Telegrafkablet – være gode Betingelser til Stede.

De Steder, som man fra engelsk Side har udtalt Frygt for skulde blive benyttede paa denne Maade, er Azorerne, Island og Færøerne *) (* Anm: Den tyske Regering har i Juni 1912 bestilt 239 Søkort over Færøerne), men der er maaske Anledning til i disse Overvejelser at medtage Grønland, som i høj Grad opfylder Betingelserne m.H.t. isoleret Beliggenhed og som i Forhold til den Tilførselsrute, der fører fra Kanada og U.S.A., og hvoraf 1/3 af Brødkornet tilføres England, ligger mindst lige saa gunstigt som nogen af de andre. Aarstiden vil dog for Grønlands vedkommende spille en afgørende rolle, idet Besejling af Sydgrønland kun kan paaregnes fra Medio August til Medio Oktober og selv i dette Tidsrum langfra med Sikkerhed. Om nogen Kulfyldning fra Depot i Land er her ikke Tale, men om i Læ af Kysterne efter Omstændighederne – maaske endog udenfor 3 Smls Grænsen – at overtage Kul, Brænoilie m.m. fra Skibe under neutralt Flag, der straks ved Krigens Udbrud er dirigeret til disse Steder.

Da Spørgsmaalet er af saa stor Betydning for England, maa man gaa ud fra, at der straks vil blive sendt Krydsere til disse Steder for at hindre dette, og ma kan ikke vente, at Englænderne vil være nøjeregnende med dansk Højhedsret, naar Talen er om Skibe, der kan mistænkes for at have til Opgave at forsyne tyske Krydsere med Kul.

Det vil være særdeles vanskeligt for de danske Inspektionskibe at holde saadanne Dampere borte fra Territoriet dels p.Gr. af de paagældende Kysters store Udstrækning, dels fordi Damperne f. Eks. Ved at anføre Maskinhaverier som Anledning til deres Ophold kan dække sig bag Folkerettens Nødbestemmelser.

Der kan saaledes meget let opstaa et Modsætningsforhold til England p. Gr. Af disse Forhold, og den Mulighed er ikke udelukket, at Englænderne, naar disse Spørgsmaal fremstiller sig, vil bemægtige sig idetmindste Færøerne for bedre at kunne kontrollere, hvad der foregaaer. (jf. Navy league annual 1911).”